

Priloga „Gorenjcu“ števil. 33 z dne 18. avgusta 1906.

Nova železnica skozi Karavanke, Bohinjske gore in čez Kras v Trst. Dalje.

Okrajna cesta drži odtod čez hrib pred Ljubinjem v Tolmin, železnica pa teče ob Bači do Idrijske doline. A ceste ob potoku vendar ne zmanjka. Za gradnjo proge je bilo treba namreč dovozne poti ob njej, zato so napravili cesto, vezočo Knežo naravnost z Bačo pri Modreju.

Na tem kosu železnice se nahaja 292 m dolg predor, za njim pa 90 m dolg kamenit most čez Bačo. A že kak kilometer spodaj nese drug kombiniran most, dolg 55 m, vlak zopet na levo stran potoka, kjer ostanemo do izhoda v široko Idrijsko dolino. Čez reko Idrijco teče tir z velikansko gradbo v ovinku, katere dva kosa sta dolga po 51·5 m in železna, šest kosov je dolgih po 14 in troje po 10 m in so vsi kameniti. Proga leži 30 m nad vodo.

Še enkrat pogledamo v ozko Basko dolino s 1475 m visoko Kobiljo glavo v ozadju. Ni brez krajinskih lepot. Iz Podbrda, odkoder vodi nova cesta čez Petrovo brdo na Kranjsko proti Škofji Loki, greš lahko na slovečo Črno prst, na 1631 m visoki Porezen z zanimivim razgledom na južno Bohinjsko pogorje, na Zlatnik (1550 m), ki je vogel, ločeč Basko in Sorsko dolino, kakor tudi na nižje vrhove z mikavnimi pogledi v bližnja hribska zakotja. Iz Hude južine prideš po lepi poti v Cerčno; z Grahovega drži pot severno po kotlu Nemškega rovta na strme vrhove Rodice, Novega vrha i. dr. Skratka: vsaka postaja služi kot izhod za to ali ono zanimivo turo. Kar se tiče železnice, ni iz lahka kje drugje proge, ki bi morala premagati toliko zaprek na primeroma tako kratki daljavi. V zunanjem pa so skušali dati gradbam slikovite in temotne okolice; zato so pustili kamen neobdelan, da spominja na zidovje ciklopov.

Do postaje «Sv. Lucija-Tolmin» drži tir na levem bregu Idrije. Na severu nas pozdravljajo zopet velikani Julijskih planin. Kamor pogledaš, vidiš obraslo, zeleno hribovje, malo se kaže sivega skalovja. Le tam, kjer se izliva Idrijca v Sočo, pri tesneh, ki so na nekaterih mestih le 3 m široke, a do 30 m globoke, štrlijo strme pečine. Prekrasen kraj!

Iz Sv. Lucije je le nekaj km daleč v Tolmin. Dalje je v Kobarid in Bovec, pa upajmo, da ti kraji ne bodo dolgo časa brez železniške zveze z novo progjo. Kolodvor v Sv. Luciji je kljub svoji oddaljenosti najbolj pripravno izhodišče v Trento in Kaninsko pogorje, za Krn in za hribe, ki so zapadno in južno od Kobarida, in tudi za posest laške strani in benečanskih Slovencev. Čeprav je Bovec nekaj bliže Trbižu, pa tukaj mičnega Predelskega prelaza ni vmes.

Železnica teče skoraj po romantični in slikoviti soteski ob Soči. Na nekaterih krajih zazreš zadnjokrat sive robove Soških planin. Ta kos proge od Sv. Lucije do postaje v Avčah pa opišem najbolje, ako na kratko navedem tele točke: predor Sv. Lucije, 617 m; predor 50 m; predor 90 m; pet mostov iz kamna in železa čez postranske, globoko vrezane hudournike; dva predora, drugi izmed njiju 790 m; kamenit most s petimi odprtini čez potok; predor, 250 m; predor, 300 m; predor, 360 m. Daljava med kolodvori znaša pri vsem tem le 8·3 km; 71 procentov proge leži v ovinkih. Še večje so bile skoraj težkoče pri dovažanju gradiva od ceste onkraj Soče; napeli so na več krajih do 300 m dolge žice čez 100 m globoko brezdno ter tirali na njih vozičke, polne potrebnih snovi. Tupatam so napravili začasno lesene mostove čez vodo. Velikanske naredbe!

Dalje prih.

Dopisi.

Dovje. Naše občinske volitve se bodo vršile po trditvi nekega nemčurskega odborika šele prihodnje leto. Akoravno je on član sedaj vladajoče nemčurske klike in izve take novosti naravnost pri izviru, nima njegov izrek vendar nikakega pomena, kajti pristna slovenska stranka bode gotovo potrebno poskrbela, da se bodo volitve vendar že enkrat vršile. Takega zadrževanja volitev tu ljudstvo ni vajeno in sliši se že splošno ogorčenje nad tako podlim sestavom volilnega imenika od strani župana, kajti vsak že ve, da je le imenik kriv, da ni volitve, in morajo volilci potom pritožb iskati svoje, postavno jim zajamčene pravice, katere jim dovški doktorji odrekajo.

Dovje. Zidarski mojster — rodom Italijan — Tolazzi z Bleda ni odstranil svojega germanskega napisa pri stavbi naše šole, akoravno ga je že «Gorenjec» svoj čas opozoril na njegovo izzivanje. Tudi naše županstvo je bilo na to opozorjeno, pa ni storilo ničesar — seveda Dreyfus ni pustil. Omenjeni podjetnik s tem naš narod — od katerega živi — naravnost prezira in žali, in to si, slovenski rodoljubi, napram tej laški osebicci dobro zapomnite!

Dovje. Naše postajno poslopje se bode letos povečalo in se je z delom že pričelo. Bil je pa to tudi že skrajni čas in bi morala železniška uprava to že davno storiti, kajti promet na naši postaji je — osobito v poletnem času — naravnost ogromen, ko prihaja vedno mnogo hribolazcev in izletnikov, ter je moralo občinstvo mnogokrat ob slabem vremenu na prostem čakati vlakov, ker je bila mala čakalnica tretjega razreda hitro polna, druge pa sploh ni bilo. Pri tej priliki ne smemo prezreti, slavno c. kr. železniško ravnateljstvo v Trstu opozoriti, da napravi na naši postaji povsod dvojezične napise in se ne žali s samimi nemškimi napisi še nadalje slovenski narod, ki tukaj biva.

Mojstrana. Pretečeni teden se je vršil neki komisijonalni ogled za razširjenje in popravilo naše občinske ceste od cementne tovarne čez Požgancev most po «mojstranski gobeli» na državno cesto, katera se potem uvrsti med okrajne ceste. Vedno se je delalo na to, da bi peljala ta cesta preko železniške postaje, kar bi bilo celi občini v korist, a ta občina želja se je prezrla, in tako ostanemo še vedno brez te prepotrebne ceste in se bode živina še nadalje trpinčila po nepotrebnem po strmih klančih na državno cesto. Zgodilo se je, kar je želez tukajšnji tovarniški ravnatelj in naš občinski odbor mu je šel povečini — radevolje na njegove limanice. Tu se zopet vidi sad samolastnega postopanja našega župana, ki dopušča omenjenemu ravnatelju pri občinski seji govoriti, kjer nima nikake pravice — in to še v nam tujem pruskem jeziku. Ravno pri seji, ko se je šlo za to cesto, bi bil župan, ako bi bil napram omenjenemu ravnatelju pravilno postopal, lahko prepričal tak sklep; namesto tega pa je še sam priporočal to nemško nakano.

Naš župan pač hoče hoditi po nazadnjaški poti njegovega pradedca, koji je bil prva glava v času, ko se je gradila gorenjska železnica, pa tudi glavni ovirač, da ne stoji naša postaja blizu Mojstrane namreč zgoraj prehoda čez železnico, kjer jo je stavbeno vodstvo hotelo postaviti. Pomisliti je treba, kakšno zlo se je zgodilo s tem celi naši občini, osobito pa še Mojstrani. Tako se po nespretnem in svojelastnem gospodarstvu napravi ljudstvu večna krivica, ki se ne da več odstraniti. Taki možje pač ne spadajo na čelo prevažne občinske uprave.

Novičar.

Kdaj smemo pričakovati normalnega prometa na novi železnici? Vlaki na novi progji imajo vedne zamude; opaža se, kako vozijo vlaki na nekaterih krajih previdno počasi, se ustavljajo ter je vse tako, da se čuti prav jasno, da se vozimo po novi progji. Od merodajnih strani se pravi, da se abnormalnostim ni nič čuditi, da pa izginejo sčasoma same od sebe. Take abnormalnosti se občutijo toliko bolj na gorskih železnicah s težkimi vozovi nego drugje. Pričakovati je, da šele v drugem letu prometa pridemo do zanesljivega urnika ter normalnih prometnih odnošajev na novi črti.

* * *

Električne zausnice. Neki ljudski učitelj v Kaliforniji si je izmislil enostavno sredstvo za kaznovanje nepokornih otrok. Od električne žice, ki razsvetljuje sobo je razpeljana cela mreža žic in ob glavi vsakega učenca visi roki slična mehanična naprava, spojena z električnim aparatom. Kadar se med poukom kateri učenec razgovarja ali dremlje, pritisne učitelj na katedru na dotično žico in električna roka udari učenca po roki, ne da bi bilo treba učitelju s svarjenjem zamujati časa.

Zahtevajte 'Gorenjca' v vseh kavarnah in gostilnah!

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žimo, prve vrste vedno v zalogi.

180-7

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 glđ.

Špecialitete v nevestininih balah. Veliki prostori, prtilčno in v 1. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo; postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obe-šalnik, miza, sten-sko ogledalo.

Za spalno sobo od 180 glđ. naprej. Divan z okraški.

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Sampret, tiskarna v Kranju.

Rezervna zaklada: **K 66.277.**

Denarni promet v l. 1905: **K 3,216.500.**

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvo

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila se dajejo na vknjižbe po 5 1/4%, na menice pa po 6%. — Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Uradije se v centrali in podružnici vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne, izvzemši nedelje in praznike popoldne.

Poštno-hranilnični račun št. 45.867.

151-3